

СТАНОВИЩЕ

ЛЕСОТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛТЕТ ПО ГОРСКО СТОПАНСТВО

Регистрационен индекс и дата

БРС 2674/14.05.2015

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование **6. Аграрни науки и ветеринарна медицина**, професионално направление **6.5 Горско стопанство**, научна специалност „Горски култури, селекция и семепроизводство“

Автор на дисертационния труд: Ася Асенова Миленкова

задочен докторант към катедра „Лесовъдство“ при Лесотехническия университет, гр. София

Тема на дисертационния труд: Резултати от залесяванията с иглолистни видове в Осогово

Член на научното жури: доц. д-р Татяна Василева Станкова, Институт за гората – БАН; област на висше образование **6. Аграрни науки и ветеринарна медицина**, професионално направление **6.5 Горско стопанство**, научна специалност „Горски култури, селекция и семепроизводство“

определена за член на научното жури със заповед № ЗПС-102/12.03.2020год. от Ректора на ЛТУ.

1. Актуалност на проблема.

Проблемът за състоянието на иглолистните култури у нас е на дневен ред още от 80-те години на миналия век, а значимостта му е подсилена от все по-ясните индикации за ускоряващата се промяна на климата през последните десетилетия. За района на Осогово, където близо 50% от залесената площ са иглолистни култури, важноста и нуждата от комплексна оценка на тяхното състояние са безспорни.

2. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния обзор.

Литературният обзор е структуриран в синхрон с изследваната проблематика и показва широкообхватно познаване на тематично-свързаната наша и чужда научна литература.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване. Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Целта на разработката е ясна и произтичащите задачи за изпълнението ѝ са обосновани. За осъществяване на задачите на изследването е подбрана широка палитра от теренни, камерални и лабораторни анализи и изчисления, насочени към определяне на параметри и показатели за обективна оценка и сравнение, водещи до обосновани изводи.

Обектите на изследване са подбрани обмислено като голяма част от тях, според данните по ЛУП, са смесени иглолистни култури, което дава основа за междувидови сравнения.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Резултатите по изследваната тема са богато илюстрирани, ясно и изчерпателно представени, наситени с обобщения и оценки.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Много добро впечатление създават обобщенията, с които завършват основните раздели и под-раздели от изложението на резултатите. Сполучливо е направен паралел между характеристиката на иглолистните култури в Осогово и спецификите и поведението на видовете в естествения им ареал. Би могло да се потърсят сравнения с резултати на други автори и да се добавят интерпретации върху установените прилики и разлики между видовете по отношение на растежа и прираста, както и за наблюдаваните вътревидови различия в темповете на растеж в групите от обекти. Анализът на механичната стабилност, естественото възобновяване и здравословното състояние е изчерпателен. Сполучливо е интерпретирано влиянието на почвените фактори върху прираста по запас.

Изводите и препоръките са ясно формулирани и произтичат от резултатите на разработката.

6. Приноси на дисертационния труд.

Формулирани са 6 приноса от дисертационния труд

Научни приноси

В представения дисертационен труд за пръв път са направени анализ и оценка на ефекта от залесяванията с основни иглолистни видове – местни и интродуцент – на територията на Осоговската горскорастителна подобласт. Пионерно по характер е и изследването върху генетичната идентичност и генетичното разнообразие на култури от дугласка в района на базата на изоензимен и ДНК анализ. Чрез статистически тестове е анализирано влиянието на топографски и почвени фактори върху прираста по запас.

Научно-приложни приноси

Установени са определящите природни и стопански фактори, свързани с механичната стабилност, възобновяването и здравословното състояние на дървостойките от изследваните дървесни видове, което дава насоки при вземането на решения за бъдещи стопански дейности в културите. Въз основа на проучванията върху прираста по запас са определени условия на месторастене, които се доказват като подходящи за създаване на култури от бял бор, черен бор и дугласка в изследвания район.

7. Оценка за степента на личното участие на дисертанта в приносите.

Приемам, че провеждането на научните изследвания, получените резултати и формулираните на тяхна основа приноси са лично дело на докторантката.

8. Критични бележки и въпроси.

- Оценката на ефекта от залесяванията би била по-пълна, ако беше отчетена и анализирана информация за вида на залесените земи – нови залесявания, реконструкции, възстановени иглолистни гори и пр.
- Щеше да бъде ценно да се заложат повече пробни площи в 4 клас на възраст, тъй като е известно, че при боровите култури проблемите с устойчивостта и растежа се задълбочават с възрастта.
- Формирането на групите от топографски и почвени фактори, чието влияние върху прираста по запас е изследвано, би могло да се прецизира по-добре като се вземе предвид, че типовете месторастения, според използваната класификационна схема, съдържат в себе си както географското положение и надморската височина, така и богатството и влажността на почвата и този им комплексен характер проличава и в

резултатите от изследването.

- Дисертацията би спечелила, ако резултатите и тяхното обсъждане бяха представени поотделно. Това би дало възможност да се видят по-ясно и отчетливо анализа и интерпретациите на докторантката върху получените резултати от изследванията.

- Установяват се неверни (напр. Rojo et al., 1994; Rojo et al., 2005; Evans, 2002; Ohlson, 1995; Ohlson and Zackrisson, 1992; Попов и др., 2015) и неточни (напр. Salminen and Varmola, 1993; Kerr, 2000; Lavadinović et al. 2009) цитирания.

9. Публикувани статии и цитирания.

Докторантката е посочила 3 публикувани статии по дисертационния труд, установено е и цитиране на една от тях. Публикациите обхващат резултатите върху анализа на изследваните култури (раздели III.2-III.3) и на базата данни за тях (раздел III.1), както и изследването на генетичното разнообразие на културите от дугласка (раздел III.4) Доклади по тематиката на дисертацията са представени и на 4 научни форума.

10. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са отпечатани. Отраженията в науката - използване и цитиране от други автори.

Една от публикуваните статии е в научно-популярно издание и една е в реферирано списание с научно рецензиране. Много добър атестат за работата на докторантката е, че статия по дисертацията ѝ е публикувана в индексираното в Scopus научно списание **Forestry Ideas** и в последствие е цитирана в списание **Forests**. Смятам, че дисертацията предлага материал за още една статия в научно списание или сборник и бих насърчила докторантката да подготви и публикува такава.

Представеният автореферат **отразява** обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторантката, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Лесотехническия университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Ася Асенова Миленкова** образователната и научна степен „**доктор**“ по научната специалност **Горски култури, селекция и семепроизводство**

Дата: 08/05/2020.....
гр. София

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО:

(доц. д-р Татяна Станкова)